

Heterocerus

NR. 9

**Nyhedsbrev for
danske
Coleopterologer**

Juli 1999

Entomologisk Årsmøde 1999 i København

Af
Jan Boe Runge

Igen i år samledes hele det danske lands entomologer, samt enkelte entomologer fra vore nabolande, for at høre, se og ikke mindst samtale om vor interesse, insekterne.

Mødet blev afholdt på Zoologisk Museum i København. Arrangøren var Lepidopterologisk Forening, og mødet forløb, som traditionen, over to dage lørdag d. 13. og søndag d. 14. marts 1999. Årsmødet blev kl. 13.00 åbnet af Knud Beck der er formanden for Lepidopterologisk Forening. Han bød velkommen med ønsket om et godt møde. Samtidig benyttede han lej-

ligheden til at komme med nogle praktiske oplysninger om dagens arrangementer.

To lokaler blev benyttet til årsmødet. I det ene lokale var der en mega salgsudstilling af insektbøger indsamlingsgrej kasser, nåle og lignende materiale, nok til at få tænderne til at løbe i vand (Apollo Books, Benfidan og EntoTech). I det andet lokale, var udstillet kasse ved kasse af insekter, mest sommerfugle men der havde dog sneget sig et par kasser med biller ind i rækken af kasser. Det var en svensk billemand der stod for disse kasser, Dette lokale var også meget besøgt og diskussionen her foregik livlig. Der var flere afgangene til Zoologisk Museums samling, hvor der var mulighed for at søge lige de arter man arbejder med lige nu, samt et kik ind i hele dette mekka af insek-

Side 1

*

ter der er opmagasineret i skabe og kasser. Et interessant tiltag er at nu er billesamlingen ved at overgå fra 'flytteprincippet 'nål ved nål' til det meget mere brugervenlige plast-æskesystem. Det "gamle system" muliggør ikke en fleksibel omrokering af slægter eller arters placering. Det nye system er således indrettet i selve insektkassen placeres plastæsker. Tre i lodret række og så mange rækker af æsker vandret der er plads til i kassen. Øverste æske, fra venstre, rummer ved hver artsplacering, klausulsamlingen den vel nok mest korrekt bestemte samling (West, Victor Hansen m.fl.). Er der ikke plads i denne æske fortsættes i den nedenfor placerede æske. Herefter opfyldes med øvrige eksemplarer, række for række. Der skulle på den måde være rigelig plads ud i det næste årtusinde. Michael Hansen og Ole Martin er den drivende kraft ved opbygningen af dette nye system.

Bille mødet

Som vi har tradition for, benyttede vi billefolk noget af eftermiddagen til at få os en snak om forskellige aktuelle emner. Mødet foregik på Michael Hansens nye kontor det var ikke os alle der tidligere har haft fornøjelsen at besigtige disse fine nye omgivelser Michael nu arbejder i.

Deltagere var: Kristian Arevad.
Michael Hansen, Henning Liljehult
Viggo Mahler, Ole Martin, Eivind

Palm, Jan Pedersen og Jan Boe Runge (Gunnar Pritzl havde meldt afbud på grund af sygdom, deltog dog senere på aftenen hos Michael).

Følgende emner blev drøftet:

"Fund af biller i Danmark 1998"

I år blev følgende personer, efter eget ønske, valgt som redaktører for fundlisten: Michael, Jan P. & Gunnar.

Lynghuse-dyr

Så ved alle nok hvad der hentydes til! -men for god orden følgende bemærkning: Lynghuse-dyr er biller indsamlet under barkrester på jord eller under bark af liggende træstammer i stabler. Disse træstammer formodes af være importeret fra Østeuropa, kan muligvis også stamme fra skovrydning, i omegnen, ved etablering af nye grusgrave.

Disse fund gav anledning til en debat om disse fund er danske eller ej, ingen kan give nogen forklaring. Pil etiketter monteret under eksemplarer af de mange spændende biller fra denne lokalitet, eller oplysning i diverse lister, oplyses ikke yderligere end at det drejer sig om Lynghuse-dyr. Debatten gik på: skal vi holde op med at samle disse dyr? Nej det kan ikke være meningen! Hvad vil vore efterkommere sige om hundrede år (hvis der er sådanne nogle, altså efterkommerer)? Vil de sige: 'Det var dog en

Side 2

*

*

*

*

fabelaktiv lokalitet denne Lynghuse! Og sådan gik snakken, der fremkom ingen konklusion på om disse fund kræver en helt speciel fundbeskrivelse. Spørgsmålet står stadig åben, løvrigt importeres der træ flere steder til landet, og dette vil nok foregå indtil hele østeuropa er ryddet for naturskov! (Red.: Var det ikke en ide om en af jer, der har samlet meget ved Lyng Huse, tager emnet op i et kommende nummer af Heterocerus).

Den nye billefortegnelse

Michael kunne oplyse at arbejdet skrider planmæssigt frem. Gunnar har scannet den gamle "Victor-Fortegnelse" ind på pc. og grundlaget for det videre arbejde er fordelt. Arbejdsgruppen der består af Michael, Jan P., Viggo, Gunnar og Palle havde til mødet hver udarbejdet et eksempel (ca. 100 arter) indenfor hver persons arbejdsområde. Dette forarbejde skal danne grundlag for en koordination eller måske rettere en fællesnævner for en nogenlunde ensartet beskrivelse og bedømmelse af de enkelte arter. Under gruppens indledende møder er der også diskuteret og nedskrevet en ny vurdering af hyppigheds- og sjældenhedskriteriet (herom i et senere nummer af Heterocerus).

Arbejdsgruppen har fordelt de forskellige billefamilier således:

Palle: Myxophaga + Adepaga + Elateriformia + Scolytinae

Viggo: Staphylinoidea (excl. bd. l-

arter) & Bostrichiformia

Michael: Øvrige Staphylinoidea + Searabaeoidea + Hydrophiloidea + Histeroidea

Jan P.: Lymexylidea + Cleroidea + Cucujoidea + Tenebrionidea + Cerambycidae

Gunnar: Chrysomeloidea (excl. Cerambycidae) + Curculionidea (excl. Scolytinae)

Det er tanken at alle, der overhovedet har interesse i det, kan blive inddraget i arbejdet, dels som bidragsydere med fundoplysninger, men også - i en senere fase af arbejdet - med at gennemse og kommentere manuskriptudkast.

Den nye fortegnelse vil i sin opbygning komme til at ligne den eksisterende. En væsentlig nyskabelse vil være, at der medtages et engelsk summary i forbindelse med omtalen af de enkelte arter, og også ved omtalen af større taxa.

Heterocerus: 'Hvad så med Heterocerus?' bemærkede Kristian som en indledning til en drøftelse af nyhedsbrevets fremtid. 'Det er et godt lille blad!' fortsatte han - 'Mumle, mumle' lød der i krogene!

Og så tog begivenhederne fart! Michael oplyste at vor sponsor til dato, Entomologisk Forening, havde haft Heterocerus (H) oppe til drøftelse. Man var der kommet frem til ikke mere at ville støtte udgivelsen af H (red. ca. kr. 150,-). 'Grunden hertil er' som Michael sagde: 'hvis det bliver almindelig

Side 3

*

*

*

*

udbredt vil flere grupper af insekt-interesserede komme med ønske om støtte. Michael fortsatte: Jeg mener også 'i er blevet for dygtige' (en hentydning til redaktionen)! Han fortsatte med at forklare at dette ikke var ment i ordets negative betydning, men en bemærkning om den succes nyhedsbrevet har fået. Han mener også at flere, for ikke at sige alle, de bragte indlæg, artikler, meddelelser eller hvad vi nu ynder at kalde denne type 'skrift' burde bringes i 'Entomologiske Meddelelser' (EM). Det var der meget delte meninger om. Og om EM i det hele taget ønsker at bringe sådan 'skrift'. Som det blev nævnt fra flere sider har det aldrig været tanken at H skulle være en konkurrent til EM, hvilket så tydeligt fremgår af H's indhold. Som det også blev nævnt kan indlæg bragt i H til enhver tid bringes i EM, hvilket jo nok vil ske med en vis omredigering af det aktuelle indlæg, 'tonen' i H er jo holdt i en lidt mere 'kammeratlig' stil. Endvidere vil vi stå overfor det problem at fundefterlysninger, fundlister, ekskursionsberetninger m.m, ikke mere vil blive bragt! Eivind var af den opfattelse at ekskursionsberetninger suppleret med fundlister er en af de helt gode muligheder der er i H han mener at sådanne lister fra f.eks. samme lokalitet kan bringes efterhånden som listen øges med nye arter indtil der er samlet tilstrækkelig materiale og grundlag for en artikel i EM, iøvrig mener Michael at H bør bringes når der

forligger nye og aktuelle meddelelser, der behøves ikke absolut at være et helt 'fyldt' H, yderligere nævnte han at telefonen jo er opfundet! Hvilket er rigtig nok, men nogle af os føler at vi ikke bor lige der hvor tingene sker. Og sådan gik drøftelsen en rum tid .

Jan R. havde kun hertil at sige at det er trist hvis H ikke mere har tilstrækkelig interesse. Han nævnte også at redaktionen selvfølgelig ikke har den store interesse i at fortsætte hvis dette ikke ønskes men ville drøfte sagen med den anden redaktionshalvdel. Herefter vil der fremkomme en nærmere redegørelse om redaktions beslutning.

Med hensyn til det økonomiske problem blev sagen hurtig afklaret, hver af de deltagende sponsorerede på stedet kr. 20.-. Hvis H udgives (hvilket jo er sket med dette nr.) vil der blive opfordret modtagere, der ikke har indbetalt noget beløb, at indbetale et beløb for at dække H's udgivelse.

Afsluttende bemærkning: Af de fremmødte var langt over halvdelen for en fortsat udgivelse af H.

Jan R.: Ovenstående er refereret efter bedste evne. Hvis du ikke mener at dine kommentarer eller meninger er korrekt refereret eller overhovedet ikke er nævnt, kontakt da redaktionen for at få det ønskede budskab nævnt i et eventuel kommende nummer.

Senere på dagen

Klokken 17.45 var der kold/lun

Side 4

*

*

*

*

buffet i kantinen. Der blev rigtig hygget, vi billefolk havde været så heldige at fundet et bord helt for os selv, så snakken gik livligt. Under afslutningen fremkom Jens Holmkvist, formand for 'Entomologisk Selskab for Fyn' med oplysning om næste års årsmøde: 'Entomologisk Selskab for Fyn' og 'Fynske Entomologer' indbyder til årsmøde i år 2000 på Fyn.

Aftenen sluttede med et gensyn næste dag for dem der ønskede at høre søndagens foredrag, der mest gik på sommerfugle. For enkelte af os billefolk fortsatte aftenen hos Michael.

Redaktionens mening om Heterocerus og fremtiden

HETERO CERUS hvad er det? - En lille tunnelgravende bille der, når den befinder sig på jordoverfladen af en mudderbanke, snart løber i en- snart i en anden retning. Og pludselig lynhurtig stiger til vejrs på sine vinger!

HETERO CERUS er også noget andet: en stak papir der er foldet og forsynet med en klips for at det hele ikke skal flagre ud til alle sider, ja- sådan kan man også fortolke Heterocerus. Men redaktionen har også en anden opfattelse af dette nyhedsbrev. Som billen der graver sig ned, har vi også den tanke at det er nødvendigt for det lille bille-

- folk vi er at kunne grave os ned i forskellige emner og delagtiggøre andre i hvad man har på hjerte, fremkomme med sin egen mening uden at skulle stå ret for hvad man skriver. Kritik er altid velkommen og vil blive bragt i Heterocerus efter ønske. Vi løber måske også lidt rundt om os selv i vore små indlæg, men hvad, det er jo også meningen at det skal gå hurtigt!

Men hvad er Heterocerus og hvad var i det hele taget meningen med dette nyhedsbrev, lige fra den første udgivelse i april 1994? Redaktionen har denne mening: Heterocerus skal være med til at levedegøre vores arbejde med billerne og bruges til gensidig formidling af spændende nyheder.

Det skal også tjene til at vi ikke hver især graver os ned i hver vores egen tunnel, men tværtimod delagtiggør andre i både store og små

Side 5

*

*

*

begivenheder indenfor billernes verden. Heterocerus er et uhøjtideligt og uofficielt nyhedsbrev.

Nyhedsbrevet skal som hovedopgave referere årsmøder samt møder der kan have alles interesse. Artikler der kan bringes i Entomologiske Meddelelser el.lign. bør, hvis de findes lødige nok, bringes der. Dette undersøger den enkelte skribent selv, men hvis Heterocerus's redaktion finder artiklen egnet til optagelse i et egentligt tidsskrift, vil den nok anbefale dette. Artikler der af forskellige grunde ikke kan optages i et egentligt tidsskrift, kan efter forfatterens ønske normalt bringes i Heterocerus.

Hvad bringer vi så i Heterocerus: foruden de nævnte referater fra forskellige typer møder bringes gode råd om indsamlingsmetoder, præparationer, etikettering, arbejde med PC samt opsamlingslister. I det hele taget alt hvad der rører sig indenfor den 4.000 arters store danske billeverden. Foruden de nævnte eksempler kan der bringes opfordringer til at samle på bestemte lokaliteter som led i arbejdet med at lave lokalfortegnelser eller lignende. Meningen med Heterocerus er også et forsøg på at komme først med det sidste nye: så der vil også blive bragt oplysninger om nye fund, f.eks. hvis der er behov for en hurtig, måske landsdækkende, undersøgelse for eventuelt at klarlægge en arts udbredelse. Noget vi savner er de ekskursionsberetninger, man kunne læse i meget gamle

numre af Entomologiske Meddelelser, sådanne beretninger vil vi gerne bringe - det lader ikke til at sådanne optages eller bringes andet sted.

Ved arbejdet med den nye 'Fortegnelse over Danmarks biller' vil Heterocerus forhåbentlig kunne blive et nyttigt værktøj. Der vil af forfattergruppen blive behov for at indhente oplysninger hos andre personer samt orientere om dette projekts status.

Det er redaktionens opfattelse at artikler der har været bragt i nyhedsbrevet, kan bringes i Entomologiske Meddelelser i omredigeret form. Dette blad, som vi alle betragter som hovedhjørnestenen i den hjemlige entomologiske litteratur, er det tidsskrift vi altid kan vende tilbage til - selv vore efterkommere har denne mulighed. Dette er derimod ikke meningen med Heterocerus der netop er et nyhedsbrev, beregnet for nutidens billemfolk, uden sigte på eftertiden. Og meningen er selvsagt ikke, at Heterocerus skal prøve at tage konkurrencen op med eksisterende tidsskrifter.

Side 6

*

*

*

*

Myg og biller ved Barentshavet

Af
Viggo Mahler & Palle Jørum

Midt i sommerferien '98 tog vi op til det allernordligste Norge. "Vi" vil sige Viggo Mahler og Palle Jørum, og det var lykkedes os at overtale vores koner til at tage med - det var nu ikke så svært. Så vi havde følgeskab af Jane Anderson og Lene Pind. Målet var Øvre Pasvik, der ligger som en kile mellem Finland og Rusland, samt Varangerhalvøen. Formålet med turen var at indsamle biller, og så selvfølgelig også at få nogle gode naturoplevelser og komme hinanden ved. Vi havde fået et klækkeligt tilskud fra Schjotz-Christensens Mindefond og til gengæld er det så meningen at det indsamlede materiale skal tilgå Naturhistorisk Museum.

Det der trak ved det nordøstligste Skandinavien, var udsigten til at finde nogle af de meget sjældne højnordiske biller - og måske ligefrem finde noget nyt for Skandinavien. Det er jo begrænset, hvad nordmændene selv har gjort ved de egne - der er faktisk også langt derop, selvom man starter fra Trondhjem for ikke at tale om Oslo. For nylig er på Varanger fundet løbebilleren *Diacheila polita* som ny for Skandinavien, og det var en af de arter, der stod højt på ønskelisten.

Vi ankom med fly til Kirkenes, hvor der stod en Toyota og ventede

på os. Herfra gik turen til Øvre Pasvik, hvor Jane havde laet kringlet os en hytte med "udedo" i en lille flække ved navn Vaggetem. Vi boede her i meget smuk natur ved bredden af en flodarm til Pasvikelven, hvorfra vi kunne se over på den russiske side. Vejret var pragtfuldt, varmt og solrigt - og myggen var også vældig godt tilfredse og nød den rigelige mad der pludselig var blevet serveret for dem. En souvenir fra en lokal butik viser en megamyg der forkynder: "Send more tourists - any blood type will do". Ved hjælp af diverse myggenet, myggespray og -lys lykkedes det os at holde utøjet så meget på afstand at vi lige akkurat kunne overleve.

Øvre Pasvik Nationalpark byder på flot gammel fyrreskov hvoraf de centrale dele er stort set urørte og henligger som urskov. Det gav da også adskillige line gammelskovsarter, bl.a. nogle stykker af den sjældne løbebiller *Trachypachus zettstedtii*, *Ostoma ferruginea* (som er fundet en enkelt gang herhjemme i forrige århundrede), melandryiden *Xylita laevigata*, et par rovbiller af slægten *Olisthaerus*, *Stephostethus variolosus* samt *Ennearthron laricinum* - den sidste ny for Finnmark.

Et par af dagene i Pasvik havde vi besøg af Oddvar Hanssen og Frode Ødegård, der havde taget turen op fra Trondhjem. Ved Pasvik-elven fandt Frode et eksemplar af *Philhygra pinegensis*, og på

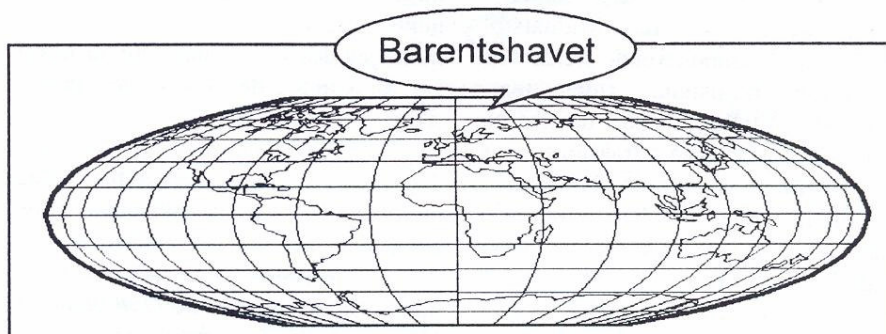
Side 7

*

*

*

*

en dagudflugt til Grense Jakobselv 2 dage senere fandt vi yderligere et eksemplar af denne yderst eksotiske art, der ellers kun var kendt i l eks. fra Sibirien!

I Ellenelven, der løber gennem Vaggetem, fandt vi *Deronectes latus*. Fra Norge var den ellers kun kendt fra den sydlige del, og Pasvik-fundet ligger langt nord for artens hidtil kendte nordligste forekomststeder i det mellemste Finland.

En af de store oplevelser i Pasvik var af kulinarisk art, nemlig modet med en uhørt lækker anretning af rypebryst renfilet og vildtpate på restauranten "Pasvik Taiga", der ligger her midt i den norske ødemark. Den kan varmt anbefales, hvis I skulle komme forbi. Og så gjorde det da heller ikke noget at vi fik set flere elge, en tjur, bisamrotte, traner, silkehaler, lavskrige, tinksmed m.m.

Uge 2 tilbragte vi på Varanger, i et lejet hus med alle bekvemmeligheder, beliggende på østkysten, lidt nord for Vadsø. Turen dertil gjorde

vi med hurtigruten fra Kirkenes til Vardo, en utrolig smuk overfart i et aldeles herligt solskinsvejr: så vi kunne lade os branke på dækket.

Under opholdet på Varanger samlede vi dyr ved Tana elven, hvor der var et leben af en lang række spændende høj nordiske arter. Løbebilleren *Nebria nivalis* lever her i havniveau, mens den længere sydpå kun forekommer højt oppe i fjeldene, umiddelbart ved brækanter og snelejer. Andet godt herfra var en stribe *Bembidion*-arter (bl.a. *B. hyperboreaorum*). *Stenus subarcticus* og *Bledius vilis*.

Det bille-mæssige højdepunkt på Varanger lå og ventede på os i nogle faldgrube-fælder, som Frode og Oddvar havde sat op i et par moseområder, og som vi overtog efter dem. Heri fandt vi hvad vi havde håbet: et par eksemplarer af *Diacheila polita*, iøvrigt sammen med den anden skandinaviske *Diacheila*-art, *D. arctica*. Og så var der en stribe andre sjove ting, således *Olophrum rofundicollis* og *O. boreale*.

Side 8

*

*

*

Der blev også rig lejlighed til at nyde den storslåede natur på Varanger. Vi kom meget tæt på det store fuglefjeld ved Syltefjord der huser en mægtig sulekoloni og vi kunne følge fuglenes utrolige styrtdyk efter fisk. Midnatssol ved Berlevåg, imponerende fjelde ved Komagvær, odinshøns, rider, temminksryler Stellers ænder, havørn og havlit var andre store attraktioner, der var med til at gøre turen til en uforglemmelig oplevelse. Når billeregnskabet gøres op, kan vi konstatere, at vi fandt ca. 190 arter, hvoraf omtrent halvdelen var arter der ikke lever i Danmark.

Fund-Nyt

Ny dansk lokalitet for stor møggraver

Onthophagus vacca

Af

Palle Jørum

Min 1999-sæson har hidtil ikke været noget at prale af - jeg har næsten ikke været i felten hvor tingene sker men stort set hængt ved PC'en. En dag i begyndelsen af maj slog jeg dog et smut omkring Helnæs på vej hjem fra skole. Jeg gik en tur i det flotte morænelandskab Bobakker med den markante ås Halen som den mest imponerende del. Mange åse har jo i tidens løb måttet lade livet på grund af sten- og grusfirmaers hærgen, men her

ligger faktisk en, der er nogenlunde intakt. Under spadsereturen sparkede jeg lidt til en kokasse - man ved jo aldrig hvad sådan en kan gemme - og straks åbenbarede sig en stor *Onthophagus*, der ved sin størrelse straks fik mig til at tænke på *O. vacca*. Samleglas havde jeg ikke på mig, så en jakkelomme med lynlås måtte gøre fyldest. Ved hjemkomsten måtte jeg desværre konstatere, at kræet var forsvundet, den havde nok gravet sig gennem føret.

Min mistanke om *O. vacca* var dog så stærk, at jeg allerede næste dag igen tog ud på lokaliteten - denne gang bevæbnet med de nødvendige rekvisitter. Det varede ikke længe før jeg havde fundet den første *Onthophagus* (der ganske rigtig viste sig at være *O. vacca*). Under mine besøg i Bobakker, i maj måned, kunne jeg konstatere at arten var udbredt og meget talrig, hvor der går mange køer rundt som naturplejere for Fyns Amt der ejer området. I begyndelsen af juni måned var Jan Boe Runge og jeg på lokaliteten, det lykkedes os da kun at finde to eksemplarer af *O. vacca*, hvilket tyder på at arten er et udpræget forårsdyr.

Onthophagus vacca, stor møggraver er en af de mange gødningstorbister der er gået stærkt tilbage i nyere tid. Fra før 1960 er arten iflg. bildefortegnelsen med tillæg kendt fra 13 lokaliteter fordelt på 7 distrikter, men efter 1960 er den kun kendt fra Røsnæs (1965) og fra Samsø (1981 og senere) - og så altså nu fra Helnæs.

Bobakker lever fint op til de krav.

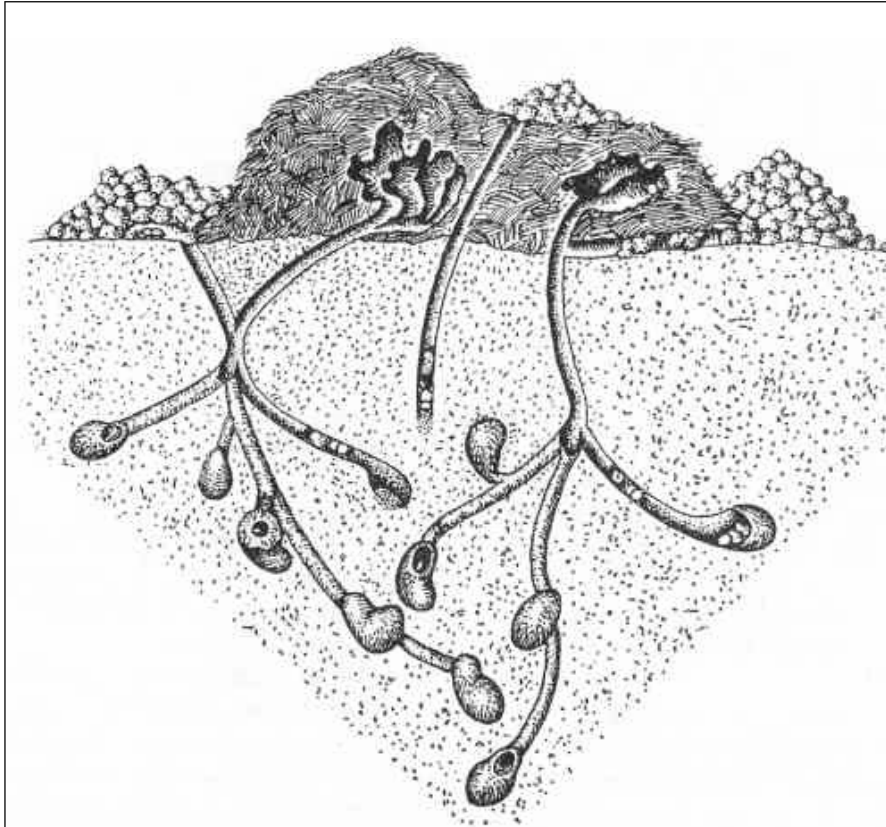
Side 9

*

*

*

*

Gangsystemer hos *Onthophagus nuchicornis*

Mens hunnen har travlt med at udgrave gangene at anbringe gødningen i ynglekamrene og lægge æg, arbejder hannen over jorden. Han samler gødning som han derefter giver videre til hunnen, og han fjerner det sand som hunnen har udgravet.

O. Vacca stiller til levestedet: "Høj. solåben bund", som Victor Hansen skriver.

Onthophagus-arterne hører til de gødningsædende torbister, der graver godning ned i jorden som foder for larverne. Det har de til

fælles med skarnbasserne (*Geotrupes* og *Typhaeus*) og med månetorbist. *Copris lunaris*. hvorimod *Aphodius*-arterne lægger æg direkte i gødningen, hvor larverne så udvikles. Hos *Onthophagus*-arterne anlægges underjordiske

Side 10

*

*

*

gange lige under gødningsklatten. Gangene er udformet forskelligt hos de enkelte arter. Hos *O. coenobifa* er gangen en næsten lodret ca. 20 cm dyb skakt uden sidegrene, i gangen placerer hunnen med jævne mellemrum små gødningsklumper hvori hun lægger æg, et æg i hver klump. Hos de øvrige arter der er studeret er gangene forgrenede og indeholder en-nogle få gødningsklumper i hver gren.

Onthophagus-arterne hører således til de forholdsvis få biller, der har ynglepleje, i den forstand at de lægger et arbejde i at sikre afkommet næring og beskyttelse. Yngelplejen hos *Onthophagus*-arterne er bl.a. studeret af den franske naturhistoriker Jean Henri Fabre i slutningen af forrige århundrede (resultaterne foreligger på dansk i "Skorpioner og andet kryb", der kan anbefales som fin ferielæsning), og senere mere indgående af Fr. Burmeister. Desværre er *O. vacca* vist ikke blandt de arter, Burmeister arbejdede med - i al fald ikke så vidt jeg i skyndingen kunne konstatere. Hvis nogen af jer kender en beskrivelse af artens biologi, vil det være fint med en notits herom til næste nummer af Heterocerus.

Sidste nyt fra *Bagous*-fronten

Af

Eivind Palm (refereret af Jan Boe Runge iflg. oplysninger pr. telf.)

Bagous nodulosus Gyll. –hvem har ikke søgt efter denne bille, det har vi vel næsten alle. -eller også har vi haft et ønske om at finde billen når emnet kom på tale.

Victor Hansen (1964) oplyser at arten er ret sjælden og kun fundet enkelte steder på Fyn, Sjælland og Lolland-Falster. Billen Lever på *Butomus umbellatus*, brudelys.

Og så endelig: 20. maj 1999 kontaktede Eivind Palm redaktionen med nyheden om at han har fundet *B. nodulosus*, Eivind har søgt efter billen på mange forskellige lokaliteter, hvor der forekommer brudelys dog uden held, og så endelig genfandt han billen ved Donse sø, Den 19. maj var han på lokaliteten og indsamlede 12 eksemplarer. Han oplyser at billen er vanskelig at tage, selvom der er brudelys hist og pis i en bræmme ved søen. Besværligheden var at finde et sted hvor han kunne komme ud til brudelysene uden at drukne. Han siger at der virkelig skal arbejdes og at man ikke får noget foræret. Billen befinder sig på bladene af de - endnu - ikke længere en 20-30 cm lange bladstilke, der på denne tid af året er vanskelige at konstatere. Flertallet befinder sig under vandoverfladen.

Side 11

*

*

*

Eivind oplyser endvidere at det er det første fund af *B. nodulosus* ved Donse sø efter 6. august 1942 hvor Johs. Andersen fandt arten. Senere -den 20. og 30. maj 1971 blev arten fundet ved Svinø strand af Michael Hansen.

Ja selv på gamle gode lokaliteter viser det sig at arter man muligvis har en formodning om ikke mere er at finde, har kunne overleve uden vor viden.

En tak til Eivind for oplysningen.

Pediacus dermestoides

Af

Jan Boe Runge

Hvem har ikke hørt om denne, i hele Vesteuropa, ekstrem sjældne urskovsrelikt der for første gang i vort århundrede for få år siden blev fundet i Wedellsborg?

Hvem skulle tro at jeg har fundet denne bille, -næsten i min baghave? Men rigtig nok er det at jeg har fundet et eksemplar her i Odense Syd-Øst, nærmere betegnet Glis-holm. For dem der ikke kender lokaliteten kan oplyses at dette er en gammel skov der ligger op til hovedbygning af Hollufgård. Jeg fandt billen da jeg var ved at undersøge nogle, her i foråret sprængte bøger (det er noget man gør her i Odense - og så med dynamit - for at træerne kan henligge til forfald, naturpleje eller hvad man kalder

sådan noget). Ved en af stammerne brækkede jeg en 5x5 cm og 50 cm lang frisk 'splint' løs og her sad billen!

Handlingsplaner for rødlistearter

Af

Palle Jørum

I den arbejdsgruppe, der er nedsat under Skov- og Naturstyrelsen til opfølgning på og løbende ajourføring af rødlisterne, har det for nylig været drøftet hvad der kan gøres for de truede arter. Et resultat af overvejelserne er at Skov- og Naturstyrelsen nu efterlyser forslag til handlingsplaner for rødlistearter.

Meningen er at forslagene skal kunne omsættes i konkrete handlinger her og nu, f.eks. pleje af lokaliteter der er inde i en uheldig udvikling og hvor der lever en eller flere truede arter. Det er altså ikke udredningsprojekter der efterlyses, men projekter for arter hvor vi i det store og hele har den nødvendige viden der er nødvendig for at kunne agere.

Mon ikke det er muligt at foreslå projekter for nogle af de akut truede rødlistede biller? Forslag bedes tilsendt mig i løbet af sommeren, da de skal kunne præsenteres til august over for Skov- og Naturstyrelsen.

Side 12

*

*

*

*

Læst i avisen

"Kær lille bille som kæledyr"

Af

Jan Boe Runge

Under den ovennævnte overskrift var følgende at læse: "I små japan-
ske boliger er der ikke altid plads til
store kæledyr så biller har i mange
år været populære blandt japanske
børn. En eghjort koster 507 dollars
i et stormagasin i Yokohama. Her
er det 11-årige Shu Fujiwara, der
bare vildt meget ønsker sig sådan
en bille på godt syv centimeter. Det
store insekt, som i øvrigt er meget
sjældent i Danmark, bliver udklæk-
kede på farme i Japan og solgt i
dyrebutikker i løbet af august."
Dette var hvad der kunne læses i
Fyns Stiftstidende d. 07.09.98 - lad
os ikke håbe at der menes danske
dyrebutikker!

Fra Heterocerus- redaktionen

Heterocerus er skrevet for dig for
at du og vi øvrige billefolk har mu-
lighed for at følge med i hvad der
sker af spændende nyt indenfor den
danske billeverden.

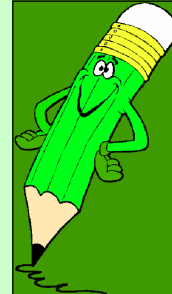
For at **Heterocerus** kan overleve er
det en nødvendighed at følgende

betingelser opfyldes:

1. Du delagtiggør os andre i dine
oplevelser nye kreative indsam-
lingsmetoder hvad du ser og læser
andet sted om dette emne, hvad du
iøvrigt mener andre kan have glæde
af ved arbejdet med billerne, -du
har oplevet meget i tidens løb lad
os høre!
2. Du er med til økonomisk at støt-
te udgivelsen af **Heterocerus**.
Nærmere meddelelse til modta-
gere af Heterocerus der ikke har
sponseret på års mødet med et min-
dre beløb.

Redaktionen adresse:

Palle Jorum
Åløkken 11,
5250 Odense SV
Tlf.: 65 96 08 68

Jan Boe Runge
Sneglehatten 90,
5220 Odense SØ
Tlf.: 66 15 50 41

Ønsker du at sende en mail til en
af ovennævnte personer kan du
benytte Dansk Entomologisk
Forenings hjemmeside:

<http://www.entoweb.dk>

klik på "downloads"

Side 13

*

*